

Wstęp

Zapraszając Czytelników do lektury kolejnego tomu „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny”, pragniemy zwrócić uwagę na dwa nurty rozważań historyczno-medycznych współtworzących najnowszą odsłonę czasopisma. Najliczniejszą grupę artykułów stanowią prace prezentujące dokonania wybitnych, chociaż w większości mało znanych lekarzy: olsztyńskiego ftyzjatri i historyka medycyny – Zenobiusza Michała Bednarskiego (1923-2014); współtwórcy nowoczesnej okulistyki polskiej – Adama Kwaskowskiego (1893-1984); lekarza, działacza społecznego i historyka medycyny – Ludwika Hiacynta Gąsiorowskiego (1807-1863); okulisty i współtwórcy Polskiego Wydziału Lekarskiego w Edynburgu – Jana Ruszkowskiego (1884-1951); lwowskich profesorów okulistyki – Adama Szulislawskiego (1865-1911) oraz Jerzego Grzędzielskiego (1901-1941), a także pioniera retinologii polskiej Witolda Jana Orłowskiego (1918-1988). Zwraca uwagę biografia i analiza osiągnięć medycznych jedynej kobiety w tym gronie – Reginy Salomei Rusieckiej (1713-1763), pierwszej polskiej lekarki, okulistki i podróżniczki.

Analizy wybranych obszarów historii nauk medycznych, w tym osiągnięć organizacyjnych placówek i szkół

medycznych, stanowią drugą grupę prac naukowych zamieszczonych w bieżącym numerze czasopisma. Wymienić tutaj należy: historię wykonywania operacji plastycznych w Szpitalu Ujazdowskim w okresie II wojny światowej, dzieje hemoreologii, historię monitorowania przewodnictwa nerwowo-mięśniowego w anestezjologii, jak również analizę dokonań lwowskich otolaryngologów do roku 1939. Oprócz wspomnianych dwóch nurtów rozważań Czytelnik odnajdzie w niniejszym tomie prezentację filozoficznego spojrzenia na procesy życiowe Piotra Lenartowicza na podstawie zbioru jego prac wybranych.

Istotnym dopełnieniem tomu jest sprawozdanie autorstwa Andrzeja Kierzka z Ogólnopolskiego Kongresu Historii Medycyny w setną rocznicę I Zjazdu Polskich Historyków Medycyny. W roku 2024 przypadły bowiem zarówno setna rocznica tego zjazdu, jak i setna rocznica powstania naszego czasopisma.

Życzymy pozytywnej lektury!

Jarosław Sak, Andrzej Grzybowski